

☆☆ För ungefär ett år sedan gick försvarsdebattens vågor höga i samband med att försvarsutredningens och regeringens förslag till nytt försvarsbeslut lades fram. Nu har så åter en statsverksproposition, som behandlar det andra budgetåret i 1968 års försvarsbeslut, lagts fram för riksdagen. ☆☆☆

De militära myndigheterna har nu bättre kunnat överblicka försvarsbeslutets innebörd och konsekvenser för de närmaste åren och långsiktplaneringen har svängts in mot den angivna inriktningen. Propositionen omtalar att regeringen under året har lämnat närmare anvisningar för den långsiktiga planeringen av krigsmaktens framtida utformning. Denna avses regleras genom sk perspektivplaner.

LÅNGSIKTIGA PLANER

Perspektivplanerna skall sträcka sig 15 år framåt i tiden och redovisa alternativa utvecklingslinjer. ÖB och civilförsvarsstyrelsen har därför nu fått uppdrag att utarbeta sådana perspektivplaner för åren 1972—1986. Dessa planer bör sedan kunna utgöra underlag för avvägningar efter budgetåret 1971/72.

De närmaste fem årens verksamhet inriktas emellertid genom sk programplaner. Dessa planer, som varje år förskjuts ett år framåt i tiden, skall användas för den egentliga medelsdispositionen. Beslut om organisation och utveckling avses sedan fattas på grundval av sk systemplaner.

ÖB och civilförsvarsstyrelsen har vidare fått i uppdrag att bedriva särskilda studier — KMU (krigsmaktens miljöutredning) och BMU (befolkningsskyddets miljöutredning) — för beskrivning och urval av angreppsfall som bör ligga till grund för totalförsvarets framtida utformning.

MATERIELTILLSKOTT

Redan i 1968 års försvarsbeslut omnämndes införande av programbudget som en viktig del av det nya planeringssystemet. Av allt att döma har man nu något sänkt ambitionen i fråga om tidpunkten för systemets införande. Inte minst torde återverkningarna på anslagsystemet inom hela statsförvaltningen vara ett besvärligt problem. Något beslut har alltså ännu inte fattats om att gå över till programbudgetsystemet. Förberedelserna härför fortsätter emellertid.

För budgetåret 1969/70 anges ramen för det militära försvaret till 5.135,2 milj kr och totalt inom försvarsdepartementets område till 5.675,9 milj kr, vilket innebär en omräkning av försvarsbeslutets siffror till pris- och löneläge i maj 1968. — Propositionen framhåller att den ekonomiska ramen för fyraårsperioden ger utrymme för betydande tillskott av materiel.

Dessa materielleveranser kommer under budgetåret 1969/70 bli att omfatta till flygvapnet jakt- och spaningsplan av typ Draken, jaktrobotar av typ Falcon och materiel för stridsledning; till marinen ubåtar av typ Sjöormen, lätta helikoptrar, fartygsrobotsystem och materiel för kustartilleribatterier; till armén pansarvärns-pjäser, lv-robot Redeye, pansarbandvagnar

och stridsvagn S. Hårtill kommer även nybeställningar av materiel under budgetåret.

PROBLEM I FRAMTIDEN

Den materiella bilden (totalt sett!) ser därför just nu inte fullt så dystert ut som många kanske hade trott. Försvarsbeslutets ambition att i huvudsak behålla den nuvarande krigsorganisationen under beslutsperioden syns därigenom i stort kunna uppnås.

Framtiden innehåller emellertid desto allvarigare problem. Det torde här vara helt uteslutet att bibehålla den nuvarande omfattningen på krigsorganisationen, såvida inte det sker en ganska kraftig medelsökning efter försvarsbeslutets fyra år. För marinens och flygvapnets del syns läget särskilt bekymmersamt. Beträffande flygvapnet kan man dock inte säga så mycket, förrän den pågående luftförsvarsutredningen lagt fram ett förslag.

Framtiden ter sig sålunda oviss och någon egentlig klarhet torde man inte få förrän under år 1970, då underlaget för de nya perspektivplanerna börjar komma fram. Arbetsbelastningen på de centrala staberna kommer fortfarande att vara hög. Det nya planeringssystemet torde inte minska belastningen på staberna. En sänkt ambition på bl a studieområdet kan här bli nödvändig om inte "fanflykten" av kvalificerad stabspersonal skall få för stor omfattning. Planeringsteoretikerna tycks inte ha räknat med sådana negativa effekter i sina kalkyler.

FV-RATIONALISERINGAR

Av propositionen framgår vidare att det nya kostnadsredovisningssystemet vid förband och staber växer fram successivt. En utökad försöksverksamhet kommer här att genomföras vid samtliga försvarsgrenar. En allmänt positiv inställning till detta system torde dessutom kunna konstateras. Det kommer emellertid att ställa ökade krav på det kvalificerade befällets utbildning, kunnande och ansvar på det ekonomiska området.

Bland övriga förslag som kommer att läggas fram kan nämnas ändrad organisation av militärsjukvården, inskrivnings- och personalredovisningsverksamheten samt ytterligare rationaliseringar av flygvapnets utbildningsverksamhet. Kasernrenoveringarna kommer att fortsätta i hög takt. Frivilligorganisationerna får emellertid vänta till 1970 på resultat av 1966 års värnpliktskommittés förslag till ökat ekonomiskt stöd.

OBEOFAGAD KRITIK

Först när de första perspektivplanerna i det nya planeringssystemet föreligger, torde man med större säkerhet kunna uttala sig om utvecklingen vid olika ekonomiska hypoteser. Försvarsministerns uttalande i samband med 1968 års försvarsbeslut att vårt försvar är starkt och kommer att så förbli under beslutsperioden motsägs dock inte genom årets statsverksproposition. Framtiden är emellertid i flera avseenden mycket oviss och många stora problem väntar på sin lösning under de närmaste åren.

En stark försvarsvilja hos svenska folket är emellertid en viktig förutsättning för ett sådant uttalande. Den obefogade och misstänkliggörande kritik mot vårt totalförsvaret som förekommit bl a i massmedia syns inte ha påverkat försvarsviljan nämnvärt. Det är dock angeläget att de positiva krafterna inom alla demokratiska partier och organisationer gör sin röst hörd även på detta område!

Regeringen torde också kunna konstatera att myndigheterna liksom tidigare lojalt och med kraft arbetar för att få ut mesta möjliga effekt ur 1968 års försvarsbeslut. ■

Krigsmakten i årets "Nådiga lunta"

Författare:
Övl
Jean-Carlos
Dankwardt

